

Udgivet 29.02.2024

Portræt: Økologisk mælkeproducent arbejder for at nedsætte sit klimaaftryk

Den økologiske mælkeproducent Jørgen Sønderby har lavet en række tiltag på sin bedrift for at mindske sit klimaaftryk: Færre køer, solceller som energikilde, fodring primært med græs og udtagning af lavbundsjord.

Af Linda Michelle Handrup, Uffe Bregendahl

På Kneberhedegaard vest for Bjerringbro, driver Jørgen Sønderby sit økologiske landbrug med 250 malkekøer. I alle sine 35 år som landmand har han haft fokus på at drive sit landbrug bæredygtigt, og de seneste 10-15 år er det især tiltag for at reducere bedriftens klimaaftryk, der har optaget ham. Her har solceller, lavbundsjord, fodersammensætning og antal dyr været i fokus som redskaber til at reducere udledningen af drivhusgasser.

- Lavbundsjorden er virkelig noget af det, der batter i klimaregnskabet, forklarer han om den del af hans jord, der består af engarealer.

Her skal han sammen med en række andre landmænd gennemføre et lavbundsprojekt til gavn for klimaet ved at stoppe drænrørene og sætte jorden ud af drift, så området igen bliver til våde enge, der ikke afgiver CO₂.

Foto: Uffe Bregendahl

Solceller og færre køer

I 2022 havde Jørgen Sønderby besøg af to konsulenter fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug, der hjalp ham med anbefalinger til nye tiltag via en klimahandlingsplan.

- De var bl.a. med til at give det sidste skub til mit solcelleprojekt, fortæller han.

Hans malkekøer går i dag under et tag, der er delvist dækket af solceller, som sender klimavenlig strøm direkte ind i driften af besætningen og især til den energikrævende malkeproces. Solcellerne leverer først og fremmest strøm til et særligt energieffektivt isvandsanlæg, der køler mælken. Systemet er tilkoblet en simpel timer, så solcellerne laver isen, når strømmen er billigst. Og strømmen fra solcellerne er blevet mere værd end beregnet.

Foto: Uffe Bregendahl

- Vi planlagde ud fra, at hvis vi kunne spare 30 øre pr. kilowatt, var det fint. Nu sparer vi nærmest en krone, og det gør det jo ikke ringere, smiler han.
- Konsulenterne fik mig også overbevist om, at jeg skulle skære endnu mere ned i besætningen, end jeg allerede havde gjort, og det tæller selvfølgelig en del i klimaregnskabet, fortæller Jørgen Sønderby, der siden har reduceret besætningen fra 285 til 250 malkekøer.
- Når man kigger i klimaregnskabet, var det fornuftigt at gøre. Det gav samtidig lidt mere plads til køerne, vi bruger mindre halm, og de yder også lidt mere, siger han.

Bæredygtigt foder

Mælken fra Jørgen Sønderbys køer ender i kartonerne med Græsmælk fra Thise Mejeri. Her er konceptet, at køerne fodres efter princippet "Feed no food", der betyder, at de ikke må fodres med afgrøder, der kan spises af mennesker. De bliver derfor primært fodret med græs via afgræsning og ensilage.

Foto: Uffe Bregendahl

Som et supplement har Jørgen Sønderby et samarbejde med den økologiske grønsagsproducent DanRoots, hvorfra han hver uge det meste af året får leveret ca. 70 ton rodfrugter, der udgør omkring 10 % af køernes foder.

- Vi modtager de rodfrugter, der er affaldsprodukter fra deres produktion, og så bliver de til foder her i stedet for at gå til spilde eller ende i et biogasanlæg. Det er en god fornemmelse, forklarer han.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For mere information

Julie Cheron Schmidt Henriksen

Teamleder, chefkonsulent
Klima, LCA, husdyrmanagement
+45 29 39 46 48
jcsh@icoel.dk

Majken Husted

Specialkonsulent
Bæredygtighedsanalyser, kulstoflagring
+45 40 17 71 26
majh@icoel.dk